

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΖ΄ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Η ΠΑΡΕΞΗΓΗΜΕΝΗ ΚΑΙ Η ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΗ ΑΓΙΟΤΗΤΑ
Μητροπολίτου Περγάμου κ. Ιωάννου Ζηζιούλα

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ Τ. Κ. 19003
ΤΗΛ. ΚΑΙ ΦΑΧ: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: agnikmark.gr

Η ΠΑΡΕΞΗΓΗΜΕΝΗ ΚΑΙ Η ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΗ ΑΓΙΟΤΗΤΑ

Η λέξη «ἅγιος» ἢ «ἀγιότητα» παραπέμπει σε κάτι εντελῶς ἄσχετο καὶ ξένο πρὸς τὴν εποχὴν μας, πρὸς τὸν πολιτισμὸ καὶ τὶς ἀναζητήσεις τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου. Ποίος ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῆς εποχῆς μας φιλοδοξεῖ νὰ κάνει τὰ παιδιὰ τοῦ «ἀγίους»; Ποιο ἀπὸ τὰ σχολεῖα μας καὶ τὰ εκπαιδευτικὰ μας προγράμματα καλλιεργοῦν τὴν ἀγιότητα ἢ τὴν προβάλλουν ὡς ὄραμα καὶ πρότυπο; Ὁ «επιτυχημένος» ἄνθρωπος τῆς εποχῆς μας, τὸ ἰδανικὸ τῆς σύγχρονης παιδείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ μας, δὲν εἶναι κανὸ «καλὸς καὶ ἀγαθὸς» τῶν κλασσικῶν χρόνων. Εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἐξασφαλίζει χρήματα, ἀνέσεις καὶ κοινωνικὴ προβολή –αὐτὸ θέλουν οἱ γονεῖς ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοὺς, σ' αὐτὸ κυρίως ἀποβλέπουν τὰ εκπαιδευτικὰ μας συστήματα, αὐτὸ καλλιεργοῦν τὰ μέσα ἐπικοινωνίας, αὐτὸ ονειρεῖται ἡ πλειονότητα τῶν νέων μας.

Πράγματι, σὲ μιὰ κοινωνία, ἡ ὁποία βιώνει ὡς τὸ σοβαρότερο πρόβλημά της τὴν ἀνεργία, καὶ κυριαρχεῖται ἀπὸ τὸ ἀγχος πὼς νὰ αὐξήσῃ τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα, τὸ νὰ γίνεταί λόγος γιὰ ἀγίους καὶ ἀγιότητα ἀποτελεῖ πρόκληση, ἀν ὄχι πρόσκληση σὲ γέλωτα καὶ χλευασμὸ. Οὕτως, ἡ ἀγιότητα ἀποτελεῖ ἓνα «λησμονημένο ὄραμα». Λησμονημένο γιὰτί κάποτε υπῆρχε, γιὰτί αὐτὸ ἐνέπνεε τὸν πολιτισμὸν μας, διότι οἱ ἄνθρωποι μας ἄλλοτε ζοῦσαν με τοὺς ἀγίους καὶ ἀντλοῦσαν ἀπὸ αὐτοὺς τὸ μέτρο τοῦ πολιτισμοῦ τοὺς, αὐτοὶ ἦταν οἱ ἥρωες, οἱ μεγάλοι πρωταθλητές, οἱ «διάσημοι ποδοσφαιριστές» καὶ «σταρ» τῶν χρόνων τοὺς. Τώρα ἔχουν μείνει μόνο τὰ ὀνόματα τῶν ἁγίων μας, καὶ αὐτὰ «κουτσουρεμένα» καὶ ἀλλοιωμένα ἐπὶ τὸ ξενικότερον, ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι προτιμοῦν πλέον νὰ γιορτάζουν ὄχι τὶς μνήμες τῶν ἁγίων τοὺς, μα τὰ δικά τοὺς προσωπικὰ γενέθλια. Σὲ μιὰ τέτοια εποχὴ τί νὰ πει κανεὶς γιὰ τὴν ἀγιότητα; Ὁ λόγος τοῦ θα πέσει στο κενό. Μα, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, πὼς νὰ μὴ μιλήσῃ κανεὶς γιὰ κάτι τόσο κεντρικὸ καὶ θεμελιώδες γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ χριστιανοῦ; Γιὰτί ἡ πίστη μας χωρὶς τοὺς ἀγίους παύει νὰ υφίσταται. Διότι, ἀν λησμονήσουμε τὴν ἀγιότητα, δὲν ἀπομένει ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν παρὰ ὁ ταυτισμὸς τῆς με τὸν κόσμον, ἡ «εκκοσμικευσή» τῆς» εἶναι πλέον ἀναπόφευκτη.

Ἄλλὰ ἡ ἀγιότητα δὲν εἶναι μόνο «λησμονημένη» στὶς μέρες μας· εἶναι ὅταν καὶ ὅπως γίνεται λόγος γι' αὐτήν, καὶ παρεξηγημένη...

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Β' Κορ. στ' 16 - ζ' 1)

Ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐστε ναὸς Θεοῦ ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεὸς «ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός. Διὸ ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε, καὶ γὰρ εἰσδέξομαι ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ». Ταῦτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρῶς μὴ ἐαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ.

Ἄν ρωτήσῃ κανεὶς τυχαία τοὺς ἀνθρώπους στὸν δρόμο τι ἀποτελεῖ κατὰ τὴ γνώμη τοὺς «ἀγιότητα», ἡ ἀπάντησις που θα λάβῃ κατὰ κανόνα εἶναι περίπου ἡ ἐξῆς: ἅγιος εἶναι ἐκεῖνος που δὲν κάνει ἀμαρτίες, που τηρεῖ τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἠθικὸς ἀπὸ κάθε ἀποψη, με μιὰ φράση: «δὲν ἀμαρτάνει». Σὲ ορισμένες περιπτώσεις στὴν ἐννοια τῆς αγιότητος προστίθεται ἕνα στοιχεῖο καὶ με χροιά μυστικισμοῦ, σύμφωνα με τὴν ὅποια ἅγιος εἶναι ἐκεῖνος που ἔχει ἐσωτερικὰ βιώματα, ἐπικοινωνεῖ με τὸ «θεῖον», περιέρχεται σὲ ἐκστασιὰ καὶ βλέπει πράγματα που δὲν τα βλέπουν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, με λίγα λόγια ζεῖ υπερφυσικὲς καταστάσεις καὶ ενεργεῖ υπερφυσικὲς πράξεις.

Ἔτσι ἡ ἐννοια τῆς αγιότητος φαίνεται νὰ συνδέεται στὴ σκέψῃ των ἀνθρώπων με κριτήρια ἠθικολογικὰ καὶ ψυχολογικὰ. Ὅσο πιο ἐνάρετος εἶναι κανεὶς, τόσο πιο ἅγιος εἶναι. Καὶ ὅσο πιο χαρισματικὸς εἶναι κάποιος καὶ ἐπιδεικνύει ικανότητες που δὲν τις ἔχουν συνήθως οἱ ἄνθρωποι (ὅπως νὰ διαβάξῃ τὴ σκέψῃ μας, νὰ προβλέπῃ τὸ μέλλον μας κ.λπ.), τόσο περισσότερο μας κάνει νὰ τὸν θεωροῦμε «ἅγιο». Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ ἀντίστροφα: ὅταν διαπιστώσουμε κάποιον ἐλάττωμα στὸν χαρακτήρα ἢ τὴ συμπεριφορά κάποιου (ὅτι τρώει πολὺ, θυμώνει κ.λπ.), τότε τὸν διαγράφουμε ἀπὸ τοὺς «ἁγίους». Ἢ ἀνδὲν ἐκδηλώσῃ υπερφυσικὲς ικανότητες με τὸν ἕναν ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, μας ξενίζει καὶ ἡ σκέψῃ ἀκόμη ὅτι θα μποροῦσε κάποιος νὰ εἶναι ἅγιος.

Ἡ κοινὴ καὶ διαδεδομένη αὐτὴ ἀντίληψη γιὰ τὴν αγιότητα δημιουργεῖ ορισμένα βασικὰ ἐρωτηματικὰ, ὅταν τὴ θέσουμε στὸ φῶς τοῦ Ευαγγελίου, τῆς πίστεως καὶ τῆς παραδόσεώς μας. Ἀς ἀναφέρουμε μερικὰ ἀπὸ αὐτά:

1. Ἀν ἡ αγιότητα συνίσταται κυρίως στὴν τήρησι τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν, τότε γιὰτί ὁ Φαρισαῖος κατακρίθηκε ἀπὸ τὸν Κύριον ἐνῶ δικαιώθηκε ὁ Τελώνης στὴ γνωστὴ σὲ ὅλους μας παραβολή; Συνηθίζουμε νὰ ἀποκαλοῦμε τὸν Φαρισαῖον «υποκριτὴν», ἀλλὰ στὴν πραγματικότητι δὲν ἔλεγε ψέματα, ὅταν ἰσχυριζόταν ὅτι τηροῦσε πιστὰ τὸν Νόμον, ὅτι ἔδινε τὸ 1/10 τῆς περιουσίας του σὲ τοὺς πτωχοὺς καὶ ὅτι τίποτε ἀπὸ ὅσα του ζητοῦσε ὁ Θεὸς ὡς πι-

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΚΟΠΗΣ

Ἄδελφοί, σεις εἰσθε ναὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωντανοῦ, καθὼς εἶπεν ὁ Θεός, Ὁα κατοικήσω μέσα τους και θα περπατήσω μεταξύ τους και θα εἶμαι Θεός τους και αυτοί θα εἶναι λαὸς μου. Διὰ τούτο φύγετε ἀπὸ μέσα ἀπ' αὐτούς και χωρισθήτε, λέγει ὁ Κύριος, μη ἐγγίζετε ἀκάθαρτον και ἐγὼ θα σας δεχθῶ, και θα εἶμαι Πατέρας σας και σεις θα εἰσθε υιοὶ μου και θυγατέρες, λέγει ὁ Κύριος ὁ Παντοκράτωρ. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔχομεν αὐτάς τας υποσχέσεις, ἀγαπητοί, ἀς καθαρίσωμεν τους εαυτοὺς μας ἀπὸ κάθε μολυσμὸν σαρκὸς και πνεύματος, τελειοποιούμενοι εἰς τὴν ἀγιωσύνην με φόβον Θεοῦ. (ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ, ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας)

στός Ἰουδαίος δεν παρέλειπε να εφαρμόσει. Ὅπως ἐπίσης δεν ἔλεγε ψέματα ὅταν χαρακτήριζε τον τελώνη ἀμαρτωλὸ –ὁ τελώνης τον εαυτὸ του –γιατί πράγματι ὁ τελώνης ἦταν ἀδίκος και παραβάτης των ἠθικῶν κανόνων.

2. Παρόμοιο ἐρώτημα προκύπτει και ἀπὸ τὴν χρῆση τοῦ ὀρου «ἅγιος» ἀπὸ τον Ἀπόστολο Παῦλο στις ἐπιστολές του. Ἀπευθυνόμενος στους χριστιανούς της Κορίνθου, της Θεσσαλονίκης, της Γαλατίας κ.λπ., ὁ Παῦλος τούς καλεῖ «ἀγίους». Στὴ συνέχεια ὀμως των ἐπιστολῶν αὐτῶν κατονομάζει μύρια ὀσα ἠθικά ἐλαττώματα των χριστιανῶν αὐτῶν, τα ὀποία και ἐπικρίνει δριμύτητα. Στὴν προς Γαλάτας μάλιστα ἐπιστολή φαίνεται ὀτι ἡ ἠθική κατάσταση των ἐκεῖ «ἀγίων» ἦταν τόσο ἀπογοητευτική, ὀστε να ἀναγκάζεται ὁ Παῦλος να τους γράψει: «εἰ γάρ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθεῖτε!» Πὼς συμβαίνει να καλοῦνται ὀι πρώτοι χριστιανοὶ «ἅγιοι», ὀταν εἶναι βέβαιο ὀτι ἡ καθημερινή τους ζωὴ δεν ἦταν σύμφωνη με τις ἠθικές ἐπιταγές της ἰδίας της πίστεώς τους; Ὁα διεννοεῖτο ἀραγε κανεὶς στις μέρες μας να καλοῦσε «ἅγιον» ἕναν ἀπὸ αὐτούς τους χριστιανούς;

3. Ἄν ἡ ἀγιότητα συνδέεται με υπερφυσικά χαρίσματα, τότε θα μπορούσε να τὴν ἀναζητήσει και να τὴ βρει κανεὶς και ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Εἶναι γνωστὸ ὀτι και τα πονηρά πνεύματα ἐνεργοῦν υπερφυσικές πράξεις. Ὁι ἅγιοι δεν εἶναι μάντεις και φακίρηδες, οὔτε κρίνεται ἡ ἀγιότητά τους ἀπὸ τέτοια «χαρίσματα». Ὑπάρχουν ἅγιοι της Ἐκκλησίας μας, για τους ὀποίους δεν ἀναφέρονται θαύματα, ἐνὼ ὑπῆρξαν θαυματοποιοί, ὀι ὀποῖοι ποτὴ δεν ἀναγνωρίστηκαν ὀς ἅγιοι. Εἶναι, σχετικὰ, πολὺ ἐνδιαφέροντα ὀσα γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν Α' ἐπιστολή του προς τους Κορινθίους, ὀι ὀποῖοι, ὀπως πολλοὶ σήμερα, ἐντυπωσιάζονταν ἀπὸ υπερφυσικές ἐνέργειες: «καὶ ἐάν ἔχω πίστιν ὀστε ὀρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὔδὲν εἰμί». Το να διατάξεις ἕνα βουνὸ να μετακινηθεῖ, εἶχε πει ὁ Κύριος ὀτι εἶναι δυνατόν, ἀν ἔχεις πίστη «ὀς κόκκον σινάπεως». Δεν εἶναι ὀμως ἀπὸ μόνον του δείγμα ἀγιότητας, δεν εἶναι

Κυριακὴ 1Ζ' του Ματθαίου

τίποτα «οὐδέν», αν δεν υπάρχει η προϋπόθεση της αγάπης, κάτι δηλαδή που οποιοσδήποτε άνθρωπος χωρίς θαυματουργικές ικανότητες μπορεί να έχει. Θαυματουργία και αγιότητα δεν ταυτίζονται ούτε συνυπάρχουν κατ' ανάγκη.

4. Παρόμοια ερωτηματικά δημιουργούνται από τη σύνδεση της αγιότητας με ασυνήθειες και «μυστικές» ψυχολογικές εμπειρίες. Πολλοί ανατρέχουν σήμερα στις ανατολικές θρησκείες για να συναντήσουν εξαιλωμένους «γκουρού», ανθρώπους εξαιρετικής αυτοπειθαρχίας, ασκήσεως και προσευχής. Η Εκκλησία μας δεν τους θεωρεί αυτούς αγίους, όσο βαθιές και υπερφυσικές και αν είναι οι εμπειρίες τους, και όσο σπουδαία και αν είναι η αρετή τους. Έτσι τελικά τίθεται το ερώτημα: υπάρχουν άγιοι εκτός της Εκκλησίας; Αν η λέξη «άγιος» σημαίνει αυτό που γενικά ο κόσμος νομίζει και που περιγράφουμε πιο πάνω (δηλαδή ηθικός βίος, υπερφυσικά χαρίσματα και υπερφυσικές εμπειρίες), τότε πρέπει να ομολογήσουμε ότι υπάρχουν άγιοι και εκτός της Εκκλησίας (ίσως μάλιστα συχνότερα εκτός παρά εντός). Αν πάλι θελήσουμε να πούμε ότι η αγιότητα είναι δυνατή μόνο στην Εκκλησία, τότε πρέπει να αναζητήσουμε το νόημα της αγιότητας πέρα από τα κριτήρια που αναφέρουμε πιο πάνω, πέρα δηλαδή από την ηθική τελειότητα και τις υπερφυσικές δυνάμεις και εμπειρίες...

Μητροπολίτου Περγάμου κ. Ιωάννου Ζηζιούλα, από το βιβλίο «ΑΓΙΟΤΗΤΑ, Ένα λησμονημένο όραμα», σελ. 23 – 27, εκδ. Ακρίτας, Α' έκδοση: Δεκέμβριος 2001

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Τρίτη 16 Φεβρουαρίου 2016, Παρεκκλήσι Υπαπαντής 7:00π.μ.

Πέμπτη 18 Φεβρουαρίου 2016, Παρεκκλήσι Υπαπαντής 7:00π.μ.

Σάββατο 20 Φεβρουαρίου 2016, Άγιος Νικόλαος Μαρκ/λου 7:00π.μ.

2) ΙΕΡΑ ΑΓΡΥΠΝΙΑ

Την Πέμπτη 18 Φεβρουαρίου 2016 (8:00 μ.μ.) προς Παρασκευή 19 Φεβρουαρίου 2016 (1:00 π.μ.) θα τελεστεί στο Ναό μας **Ιερά Αγρυπνία επί τη μνήμη της Αγίας Οσιομάρτυρος Φιλοθέης της Αθηναίας**. Θα ψάλλει Βυζαντινός χορός.

3) ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΩΝ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ ΜΑΣ ΣΤΗ «ΣΤΕΓΗ ΑΓΑΠΗΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ» ΣΤΗΝ ΠΑΙΑΝΙΑ

Αγαπητοί γονείς & παιδιά, σας προσκαλούμε στην επίσκεψη που θα κάνουν οι Κατηχητικές Συντροφίες της ενορίας μας **το Σάββατο 20 Φεβρουαρίου 2016 στη «Στέγη Αγάπης Ηλικιωμένων» στην Παϊανία**. Ώρα αναχώρησης 7:30 π.μ. Τιμή εισιτηρίου: 1,20 € το άτομο. Όποιος επιθυμεί, μπορεί να προσφέρει τρόφιμα μακράς διάρκειας για να προσφερθούν στη «Στέγη».

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ Τ.Κ. 19003, ΤΗΛ. 3011 FAX: 22990 40040, e-mail: agnikolaosmark@yahoo.gr, ΙΕΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: agnikmark.gr

Κυριακή ΙΖ' του Μαρτίου